

Dagens frågor

Olof Palme är död. Ett helt folk sörjer. Sorgen har många orsaker. Det är inte bara sorgen över Olof Palmes person, en sorg som når över partigränserna. Den sorgen blandas också med den chock och förtvivlan som många känner över att detta kunde hända i Sverige.

Arne Ruth, kulturchef på Dagens Nyheter, har på ett fint sätt tolkat dessa känslor. Han jämförde det svenska folkets reaktion nu med dess reaktion efter det att Per Albin dött av en hjärtattack på spårvagnen hem till Bromma. Då överlevde Sverige, men Sverige lade sig ner och dog en smula när Olof Palme förblödde i snömodden på Sveavägen.

Det som dog med Olof Palme var enligt Arne Ruth drömmen om Sverige som ett undantag, en dröm som har närts av den osannolika tur som under 170 år har låtit Sverige stå utanför de europeiska inbördeskrigen. In i det sista har vi svenskar burit Äppelviken i våra hjärtan. Men den moderna världen tillåter inga undantag, skrev han.

Men det kanske inte bara var drömmen om Sverige som ett undantag som dog. Det var kanske också drömmen om Sverige som en regel, som för många dog med Olof Palme.

Man kan föreställa sig att Olof Palme arbetade för att hela världen skulle bli ett svenskt Äppelviken. Det är inget dåligt mål. Men det är svårt att uppnå. Och för att uppnå det behövs det, tror de som tvivlade på de vägar som Olof Palme förespråkade, mer tid och framför allt andra medel.

Orden om våra bästa stämningars längtan är vackra. Alla som sysslar med politik och frågan om det goda samhällets utseende och uppnående har någonstans i sig denna längtan. Det är i den insikten som den verkliga grunden läggs för den gemenskap över parti- och åsiktsgränser som de flesta svenskar idag mer än någonsin efterlyser och känner behov av.

Vår chock inför mordet beror på det avstånd vi i vårt samhälle känner inför våldet som politiskt medel. Trots skilda åsikter och den ibland hetsiga debatt, som är demokratins privilegium, är det den närhet vi har till varandra som ändå känns tydligast efter mordet.

Bilar bättre än båtar?

När regeringen skulle lägga ner Uddevallavarvet fick Volvo genom ett märkligt beslut inte bara lokaliseringstöd utan också rätt att använda 12 miljarder ur sina investeringsfonder för att investera mindre än två miljarder i Uddevalla.

Volvo fick till och med rätt att använda medel som ännu inte var eller är avsatta till fonden.

Genom att Volvo sade sig ha för avsikt att bygga en bilfabrik i Uddevalla ansåg sig Saab i Trollhättan, på pendlingsavstånd från Uddevalla, inte längre kunna

bygga ut i Trollhättan, därför att de inte kunde få tillräckligt med arbetskraft.

Dessutom kan man anta att man på Saab ansåg att det vore bra om också Saab skulle få loss 12 miljarder kronor ur sina investeringsfonder.

Så har också skett. När Kockums i Malmö skulle läggas ner kom turen till Saab.

Akutmottagningen i industridepartementet sägs vara stängd. Men pengarna flödar ändå.

Är det då klokt eller inte att bygga bilar istället för båtar? Om detta äger inte SvT någon särskild kompetens. Det vet bara marknaden.

Det hade därför varit principiellt bättre att fördela dessa 12–24 miljarder till företagsamheten i dess helhet och att sedan låta marknaden informationsystem och dess osynliga hand styra investeringarna.

Man kan inte vara säker på att marknadens osynliga hand hade varit lika givmild mot P G Gyllenhammar och Volvo som Thage G Petersons för väljarna klart synliga hand har varit.

Kommunisterna är kommunister

Justitiekanslern, JK, har beslutat att en medlem av vänsterpartiet-kommunisterna, Vpk, inte får ingå i den jury som skall fria eller fälla Svenska Dagbladet för dess, enligt ÖB, regeringen och JK, snarast landsförrädiska verksamhet bestående i att informera det svenska folket

om sovjetiska aktiviteter, underrättelseoperationer och krigsförberedelser av olika slag riktade mot Sverige.

Detta har lett till att kommunister och andra vänsteranhängare har blivit upprörda. Skulle man inte kunna lita på att Vpk-are är demokrater, frågar de upprört.

Nej, självfallet inte. Vpk-arna är inte demokrater; de är ju kommunister.

För den som vill läsa mera rekommenderar vi Jörn Svenssons bok "Du skall ta ledningen och makten", 1975 års upplaga, sid 206–209: "Först och främst är övergången till socialismen betingad av en objektiv social utvecklingsprocess. Denna kan aldrig i längden hållas tillbaka, än mindre kan den fås att gå i motsatt riktning . . .

Teoretiskt vore det möjligt att borgerliga grupper under ett socialistiskt samhällssystem skulle vinna ett val till folkrepresentationen. Men det kan självklart inte betyda återgång till kapitalismen . . .

Skulle det i det socialistiska Sverige vara olagligt att väcka frågan om inskränkning eller raserande av det beslutssystem socialismen byggt upp och om ersättande av detta med ett beslutssystem i kapitalistiska former . . .

Något verkställande av sådana beslut ska inte lagligen kunna ske. Det ska tvärtom ankomma på den socialistiska statsmakten att med tillgängliga maktmedel bekämpa sådana försök."